

ABSTRAKT

Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra farmakologie a toxikologie

Kandidát: Mgr. Darina Pšurná

Konzultant: RNDr. Hana Klusoňová, Ph.D.

Název rigorózní práce: Mladí a životní styl

Cíl práce: zjištění míry znalostí a zkušeností týkajících se užívání či zneužívání legálních příp. nelegálních návykových látek studenty středních škol na Valašsku.

Metody práce: data byla získána na základě anonymních dotazníků, které byly v roce 2007 rozdány studentům středních škol ve Zlínském kraji. Údaje byly zpracovány pomocí PC programu Microsoft Office Excel 2003 a statisticky vyhodnoceny χ^2 – testem, kdy hodnota $p < 0,05$ byla považována za signifikantní.

Výsledky práce: práce vznikala na podkladě 553 vyplněných dotazníků, na které odpovědělo 72,3 % (400) žen a 27,7 % (153) mužů.

Pokud bychom měli provést sumaci zkušeností studentů s tabákem, lze konstatovat skutečnost, že s jakoukoliv formou tabakismu je obeznámeno 58,8 % (325) žen a 22,4 % (124) mužů. Tito uvedli jako nejčastěji zneužívaný artikl cigarety (93,1 % - 418) díky svým schopnostem navodit pocity uklidnění a uvolnění (65,2 % - 144). Ve spojitosti s frekvencí užívání tabáku jsem došla k závěru, že 39,4 % (89) tázaných kouří pravidelně každý den a z pohledu věku svou první cigaretu ochutnala většina ve 13 letech, kdy takto experimentovalo 22,7 % (102) žáků. χ^2 – test potvrdil vliv pohlaví na kouření doutníků či snahu o ukončení kouření ($p < 0,05$), avšak vyvrátil souvztažnost mezi ne/pokračováním v kouření a přítomností min. jednoho zdravotníka v rodině ($p > 0,05$).

Dalším hodnoceným a sledovaným prvkem souboru je alkohol, přičemž můžeme díky odpovědím uvedeným k tématu „Nejčastěji konzumovaný alkoholický nápoj“ poukázat na fakt, že se jedná o různé typy destilátů (80,8 % - 447). Alkohol je často konzumován na oslavě (96,3 % - 494) či při posezení s přáteli (66,5 % - 341) 369 (66,8 %) ženami a 144 (26,0 %) muži.

424 (82,7 %) respondentů se už někdy v životě opilo a to především u příležitosti oslav (84,2 % - 357), přičemž však dle správného mínění studentů je možno před řízením bez rizika vypít pouze nealko nápoj (87,2 % - 482). Při statistickém zmapování problematiky alkoholu χ^2 – testem jsem dospěla k závěru, že neexistuje významná souvislost mezi globálním užíváním jakéhokoliv druhu alkoholu a zdravotníkem v rodině ($p > 0,05$). Nicméně při sledování konzumace jednotlivých typů alkoholických nápojů se zde vyskytuje fenomén vlivu pohlaví na pití vína či piva ($p < 0,05$). Zároveň byla signifikantní závislost užívání návykových látek na konzumaci piva nebo destilátů ($p < 0,05$).

Poslední část zpracovávaných dat se týkala znalostí v oblasti návykových látek, kdy min. jednu z nelegálních drog užilo celkem 40,1 % (222) odpovídajících, kteří byli tvořeni 28,4 % (157) ženami a 11,7 % (65) muži. V otázce míry nebezpečnosti zneužívání jednotlivých ne/legálních látek byl učiněn předpokládaný závěr týkající se skutečnosti, že za nejméně nebezpečné látky při zneužívání respondenti považují s 55,1 % (303) tabák, středně nebezpečný se jim jeví alkohol (56,0 % - 308) a za nejrizikovější považují se 72,2 % (397) abúzus nelegálních návykových látek. Při hodnocení motivace užití dané drogy dojdeme k počtu 183 (40,9 %) studentů, kteří „okusili“ návykovou látku ze zvědavosti a to z popudu nabídky kamaráda (59,5 % - 279), případně mu byla poskytnuta zdarma neznámým člověkem (65,6 % - 285). V tématice drog nebyla χ^2 – testem potvrzena souvislost mezi jejich užíváním a zdravotníkem v rodině ($p > 0,05$), avšak je zde patrný vliv kouření na užívání ilegálních látek, kdy $p < 0,05$.

Závěr práce: bylo zpracováno 553 anonymních dotazníků za účelem stále probíhajícího výzkumu na FaF UK HK týkajícího se tématu Mladí a jejich životní styl, jenž je přínosný ke sledování dynamičnosti témat obsažených ve výše zmíněných dotaznících.